

ETİYOPYA BİLGİ NOTU

MAYIS
2022

GÜNCEL VERİLER

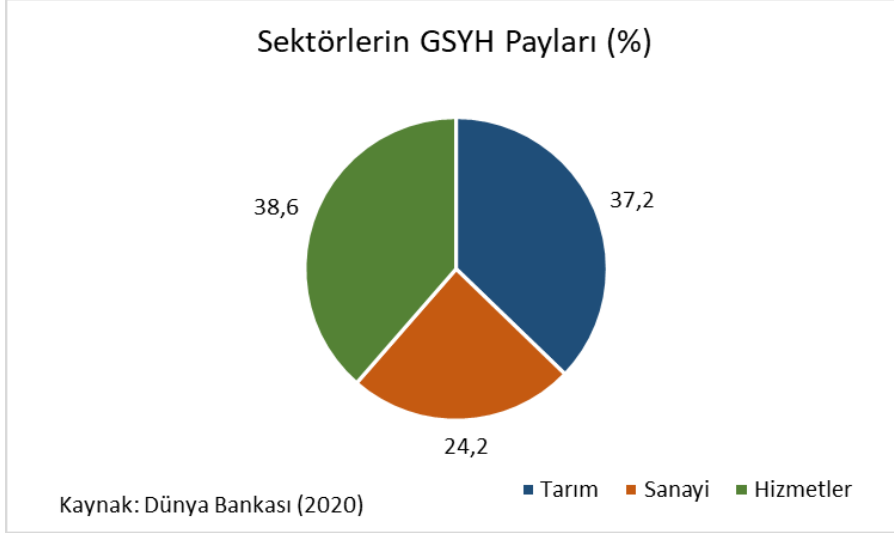
MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER VE TAHMİNLER

GÖSTERGE	DEĞER	2020	2021	2022 (tahmini)
GSYH (cari fiyatlarla)	Milyar USD	96,6	99,3	105,3
Büyüme	%	6,1	6,3	3,8
Nüfus	Milyon Kişi	97,2	99,7	101,3
Kişi Başı Gelir	USD	994	995	1.040
Enflasyon	%	20,4	26,8	34,5
İşsizlik Oranı	%	3,7	3,3	3,1
Cari Denge / GSYH	%	-4,6	-3,2	-4,5
Bütçe Dengesi / GSYH	%	-2,8	-2,8	-4
İhracat	Milyar USD	2,5	3,1	-
İthalat	Milyar USD	14,1	15,3	-

Kaynak: IMF KEG Nisan 22, Fitch Connect, Trademap

1. ETİYOPYA EKONOMİSİ GENEL GÖRÜNÜMÜ

Etiyopya Afrika Kıtasında en eski medeniyete sahip olup, 1934-41 dönemindeki İtalyan işgali haricinde sömürgeye maruz kalmamış bir doğu Afrika ülkesidir. Bugünkü Etiyopya 1955 yılında kabul edilen anayasa ile Etiyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti adını almıştır.

Ülke, hidroelektrik dışında diğer enerji kaynakları açısından son derece fakir bir ülkedir. Ülkede kullanılan enerjinin %98'i hidroelektrik kaynaklardan elde edilmektedir. Ancak, bahsedilen sektöre aşırı bağımlılık ülkede zaman zaman kuraklık sorununu da beraberinde getirmekte ve yağışların yetersiz olduğu durumlarda enerji üretiminde azalmalar, uzun süreli elektrik kesintileri yaşanabilmektedir. Dolayısıyla, sanayi sektörü bu durumdan olumsuz etkilenebilmektedir. Ülkenin hidroelektrik potansiyelini yeterince değerlendirebildiği takdirde, GSYH içerisinde %24 katkı sahibi olan sanayi sektörünün büyüyeceği; ve ülkenin düşük maliyetle birlikte hidroenerji ihraç eden ülkelere birisi olabileceği uluslararası çevrelerce kabul edilmektedir.

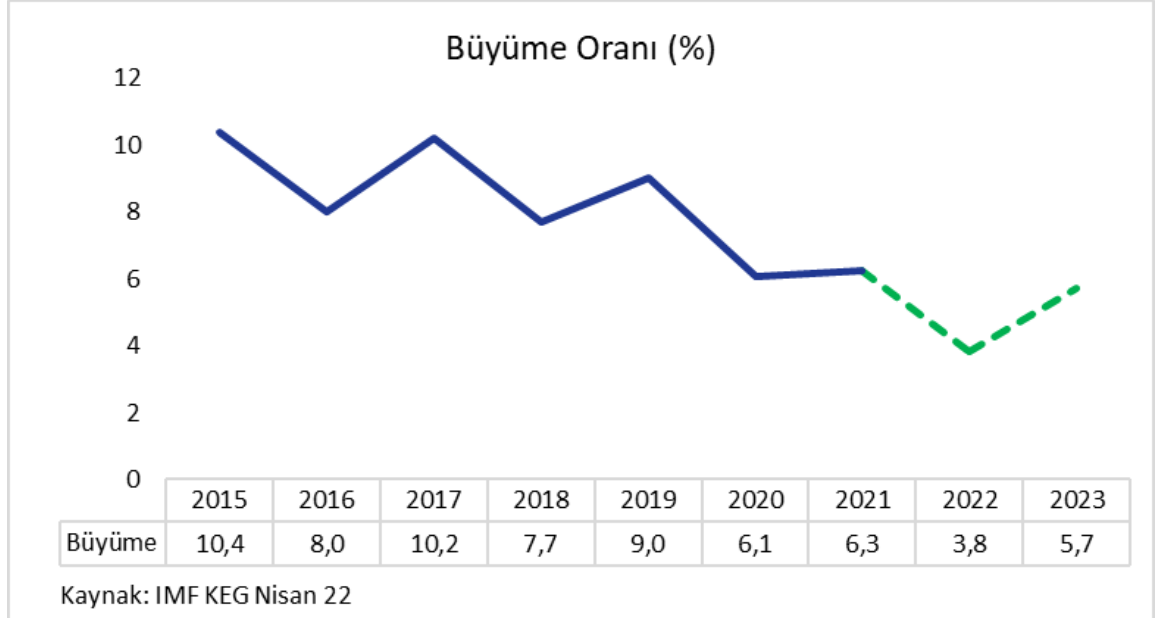
Sulama imkanlarının yetersiz olması, tarımsal arazilerin bir kısmının kullanılmasına ve tarım sektörünün neredeyse tamamen doğal yağışlara bağlı olarak yapılmasını zorunlu kılmaktadır. Her ne kadar tarımın ekonomi içerisindeki payı %37 civarında olup ülke ekonomisinde önemli bir yere sahip olsa da, sektördeki verimsizlik ülkenin rekabetçi ürün üretimini engellemektedir.

2. BÜYÜMESİ

Etiyopya, 1990'lı yılların başından itibaren serbest pazar ekonomisine dayalı stratejiler izlenmeye başlamış ve yapısal reformlar uygulanmasına öncelik vermiştir. Bu durum ülkede özel sektör yatırımlarını da beraberinde getirmiştir. Bu sayede takip eden yıllarda hızla büyüme ivmesi yakalayan ülke 2004-2017 yılları arasında %10'un üzerinde gerçekleşen büyüme ortalaması ile dünyanın en hızlı büyüyen ülkelerinden olmuştur. Yüksek ekonomik büyüme ve yoksulluğu ele almaya yönelik güçlü politikalar yaşam standartlarında kayda değer bir iyileşme sağlamıştır.

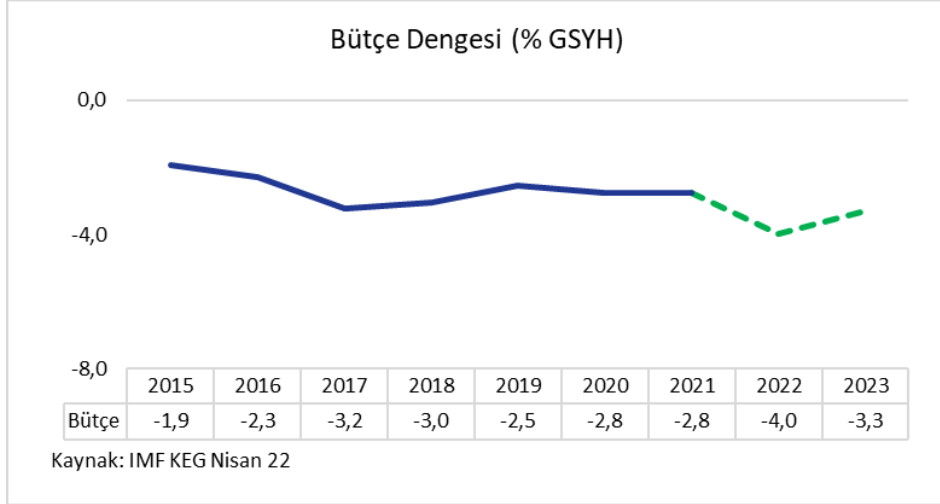
Ancak, döviz kısıtlıklarının devam etmesi, finansal sektör kırılganlıkları gibi nedenler 2018-2019 döneminde büyümeyi sırasıyla %7,7 ve %9 seviyelerine getirmiştir. 2020 yılında, ekonominin belkemiği olan tarım sektörü salgından önemli ölçüde etkilenmemiştir ve büyümeye katkısı bir önceki yıla kıyasla az da olsa artış göstermiştir. Ancak, diğer sektörlerin salgından olumsuz etkilenmesi nedeniyle büyüme oranı %6,1'e gerilemiştir. 2021 yılında da benzer seviyede (%6,3) büyüme gerçekleştiren Etiyopya'nın 2022 yılında %3,8 genişleyeceği tahmin edilmektedir.

3. BÜTÇE DENGESİ

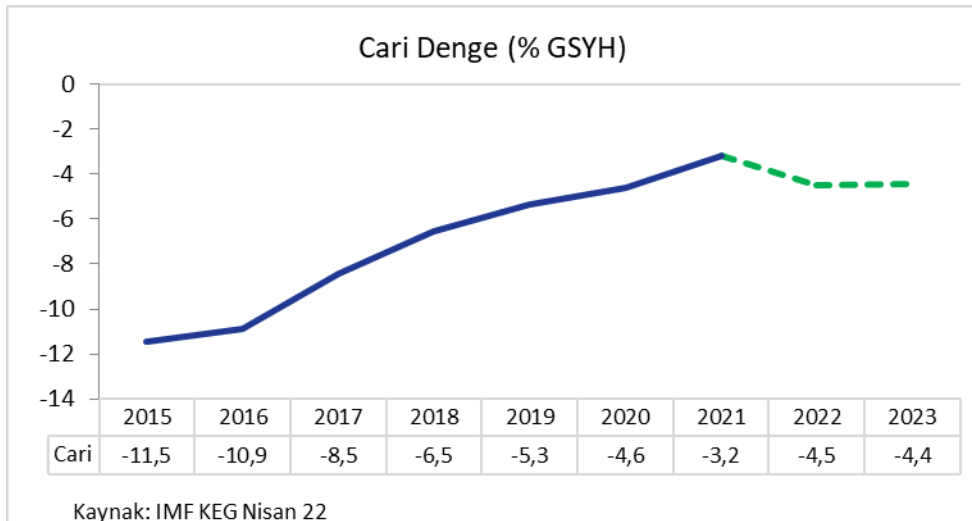
Etiyopya bütçe dengesi genellikle GSYH cinsinden açık vermektedir. 2017 yılında %3,2 açık veren bütçe, hükümetin harcamaları kısması nedeniyle 2019 yılında %2,5'e kadar gerilemiştir. 2020 yılında, harcamalar önündeki kısıtlamaların kaldırılması ile yeniden bütçe açığı artmaya başlamış ve yıl sonunda GSYH'nin %2,8'ine ilerlemiştir. 2021 yılında da aynı oranda açık veren bütçenin 2022 yılında %4 açık vereceği öngörülmektedir.

4. CARİ DENGESİ

Bütçe dengesi gibi cari denge de genellikle GSYH cinsinden açık vermektedir. Etiyopya'da hükümetin mega projeler ve havacılık alanındaki yatırımları ithalatı körüklemekte ve bu durum cari dengede bozulmaya neden olmaktadır. Öte yandan, özel transfer harcamalarının yükselmesi ise ithalata bağlı bozulmayı sınırlamaktadır. 2015 yılında cari açığın GSYH'ye oranı %11,5 iken hükümetin ithalata bağlı projeleri sınırlaması ile bu oran 2019 yılında %5,3'e kadar gerilemiştir.

Bu tarihten sonra gerilemeye başlayan cari açık, 2020 yılında ithalatın %9 azalmasıyla GSYH'nin %4,6'sına gerilemiştir. Benzer şekilde, 2021 yılında ihracatın %21 artmasıyla ihracat gelirleri artmış böylece cari açığın %3,2'ye gerilemesine yardımcı olmuştur.

5. SWOT ANALİZİ (FITÇ)

Güçlü Yönleri:

- Ülkenin büyük nüfusu ve düşük gelir seviyeleri, büyük bir işgücü sağlamaktadır. Etiyopya, potansiyel bir üretim merkezi olarak Asya ekonomileriyle rekabet edebilecek Afrika'daki birkaç ülkeden biridir.
- Ulaşım altyapısı olarak son yıllarda önemli ölçüde gelişmeler yaşanmıştır.
- Addis Ababa, Sahra-altı Afrika'nın en iyi bağlantılı havalimanıdır. Bu durum, yabancı yatırımın getirilmesine ve Etiyopya'nın bölgesel bir merkez olarak kurulmasına yardımcı olacaktır.

Zayıf Yönleri:

- Tarım sektörü, çoğu çiftçinin geleneksel sulama yöntemlerine bağımlı olduğu zayıf bir sektördür. Bu, ekonominin önemli bir sektörünü hava koşullarına karşı savunmasız bırakmaktadır.
- Ülkenin yerel hidrokarbon kaynakları yoktur ve bu da ülkeyi ithal yakıtlara bağımlı hale getirmektedir.

Fırsatlar:

- Düşük ücretler göz önüne alındığında, hükümet istikrarlı ve elverişli çalışma koşullarını sağlarsa rekabetçi üretim oluşturma potansiyeli vardır.
- Tarım sektöründe artan ticarileşme ve gübre kullanımı, mahsul veriminde iyileşmelere yol açabilir. Düşük verim göz önüne alındığında, üretim önemli ölçüde artabilir.

Tehditler:

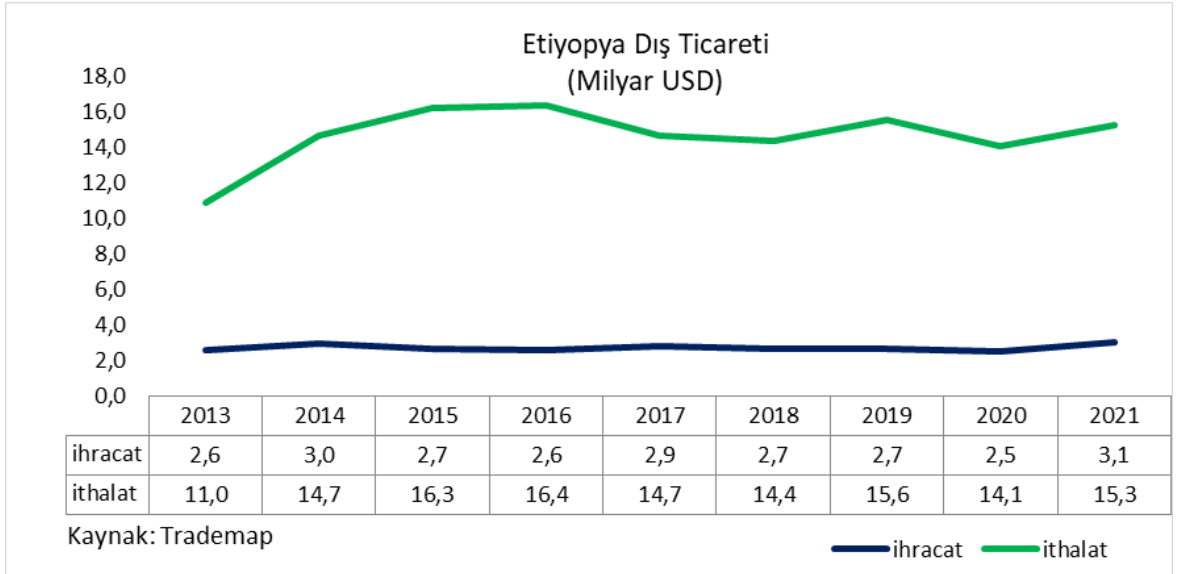
- Etiyopya'nın sınırlı ihracat kazançları, ekonomiyi döviz kıtlığına maruz bırakmaktadır. Havacılık veya tarım sektöründeki sorunlar, para birimi üzerinde önemli bir baskı oluşmasına neden olabilir.
- Yabancı yatırımın, siyasi huzursuzluk ve hükümetin ekonominin kilit sektörleri üzerindeki kontrolünü sürdürme arzusu tarafından caydırılması tehlikesi vardır.

6. ETİYOPYA DIŞ TİCARETİ

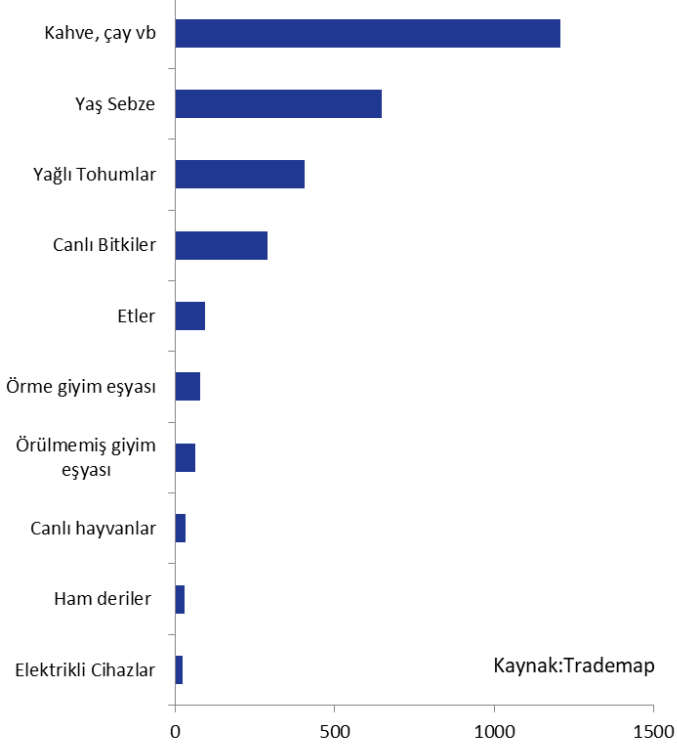
Etiyopya dünyada az geliŐmiŐ ülkelerden biridir dolayısıyla diğer az geliŐmiŐ ülkeler gibi Etiyopya'da da tarım sektörü ana sektör konumunda olup, sektörün performansı tüm ekonomiye yön vermektedir. Sanayi sektörü ise geliŐmenin baŐlangıç aŐamalarındadır. Tarım sektörü dışında önemli bir üretim gücü bulunmayan Etiyopya, sanayi ürünlerin önemli bir kısmını ithal etmektedir. Tarımsal ürünlerden elde ettiği ihracat geliri ile sanayi ürünlerinin ithalatını karŐılayamayan ülke kronik bir biçimde dış ticaret açığı vermektedir. 2014 yılından itibaren 10 milyar USD üzerinde çıkan dış ticaret açığı 2021 yılında 12,2 milyar USD'ye yükselmiştir.

lke ihracatı 2013-2020 yılları arasında 3 milyar USD'yi geçmemiŐ 2021 yılında ise ancak 3,1 milyar USD seviyesine kadar yükselebilmiştir. İthalatı ise 2016 yılında 16,4 milyar USD ile zirve noktaya ulaŐmıŐ bu tarihten sonra gerilemeye baŐlamıŐtır. 2020 yılında 14 milyar USD civarında gerçekteŐen ithalat 2021 yılında 15,3 milyar USD seviyesine çıkmıŐtır.

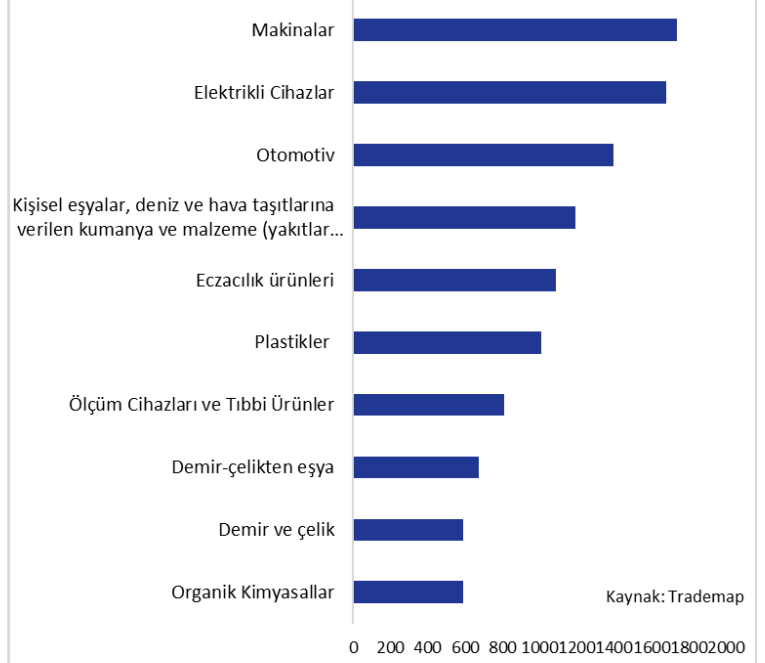
rn bazında ise, 2021 verilerine göre ülke ihracatında kahve/çay ürünleri ihracatın %40'a yakınına, yaş sebze ürünleri %21'i yağlı tohumlar ise %13'n oluşturmaktadır. İthalatta ise, makinalar, elektrikli cihazlar, otomotiv sektörleri ne çıkmakta olup toplam ithalatın %32'sini oluşturmaktadır. Bu sektörleri, kiŐisel eŐyalar, eczacılık ürünleri ve plastikler takip etmektedir.

Etiyopya'nın İhracatı (2021, Milyon USD)

Etiyopya'nın İthalatı (2021, Milyon USD)

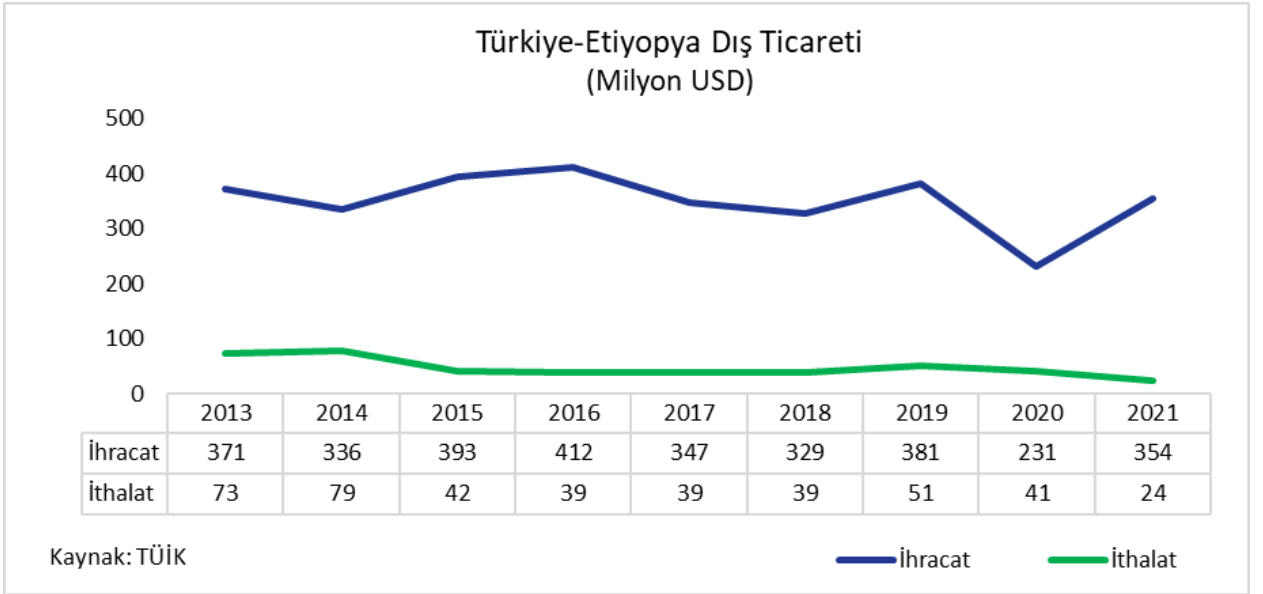

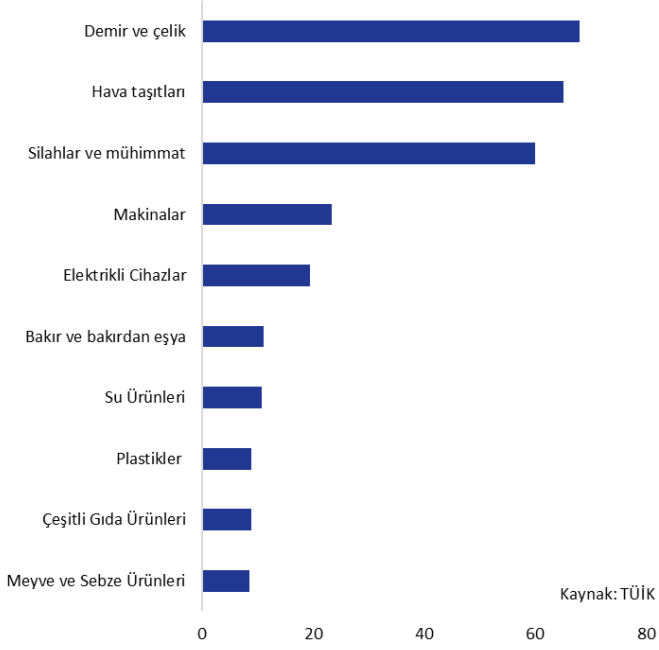
7. TÜRKİYE- ETİYOPYA TİCARETİ

Türkiye'nin Etiyopya ile olan ticaretinde Türkiye net ihracatçıdır. 2015 yılında 393 milyon USD olan ihracat 2016 yılında 412 milyon USD'ye yükselerek zirve noktaya ulaşmıştır. 2017-2018 yılında gerileyen ihracat 2019 yılında %16 artarak 381 milyon USD'ye ulaşsa da salgın kaynaklı nedenlerden dolayı 2020 yılında ihracat 231 milyon USD'ye gerileyerek dip noktayı görmüştür. 2021 yılında ise ihracat 354 milyon USD'ye yükselmiştir. 2021 verilerine göre, ülkeye olan ihracatta demir-çelik, hava taşıtları, silahlar ve mühimmatlar öne çıkmaktadır. Bahsedilen sektörler ülkeye olan ihracatın %55'ini oluşturmaktadır.

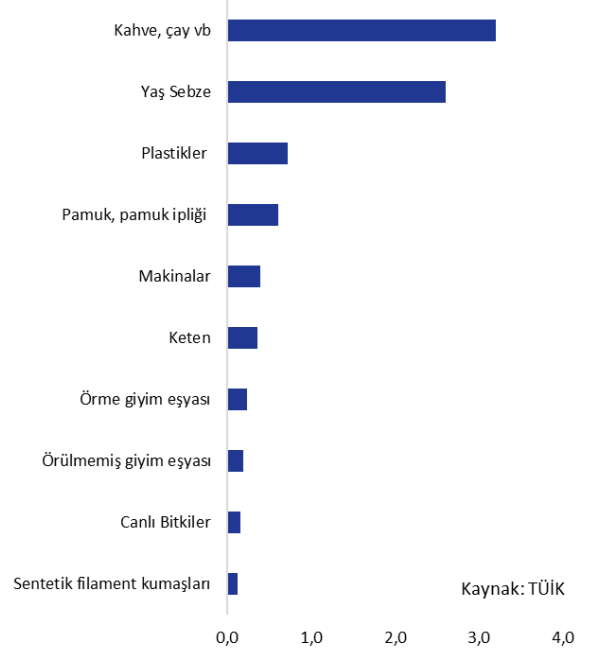
Etiyopya'dan ithalat ise 2014 yılında 79 milyon USD civarında gerçekleşmiştir. Bu tarihten sonra gerilemeye başlayan ithalat 2020 yılında 41 milyon USD'ye gerilemiş, ardından 2021 yılında 24 milyon USD'ye gerileyerek dip noktayı görmüştür. Ülkeden olan ithalatta yağlı tohumlar, kahve-çay ve yaş sebze ürünleri öne çıkmaktadır. Bu sektörler ülkeden olan ithalatın %85'ini oluşturmaktadır.

Türkiye'nin Etiyopya'ya İhracatı (2021, Milyon USD, ÖTS)

Türkiye'nin Etiyopya'dan İthalatı (2021, Milyon USD, ÖTS)

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU

Huzur Mahallesi, Azerbaycan Caddesi Skyland Sky Office No: 4
B Blok Kat: 21-22 Seyrantepe 34485 Sarıyer/İstanbul

www.deik.org.tr • info@deik.org.tr

[Twitter](#) [Instagram](#) [LinkedIn](#) [YouTube](#) [Facebook](#) /deikiletisim | www.deik.org.tr